

Ledöntött fák nyomában

Tudóstalálkozó 2000

Ösödök óta a budai erdők is elláták a vidék lakóit fával, vaddal, egyebekkel. A lakosság mindig erdős vidéket örökölt és erdős vidéket hagyott az utókorra. Volt az örökségben öreg erdő és fiatal egyaránt, rendszeren a természet törvényei által szabályozott arányban, az emberi szükségletektől, gyakorta túlzott szükségletektől (haváriák, háborúk) minőségben is meghatározottan.

Ma az itteni kincstári erdőket kezelő Parkerdő Rt. Budakeszi Erdészetének is alapvető törekvése, hogy az itt honos erdőfajpusokait jól kezelve, idejében felújítva, lehetőleg növelt területen őrizze meg az utókorra. A természetes és a kultúrerdőben a szakszerűségeken túl, az emberi környezet minőségét is megőrizve, azt javítva törekszik gazdálkodni.

Mert a vidék lakossága, a kiterjedtebb fogyasztói igény tartós létezése, egyszersmind a jelentősen már nem növekvő erdővagyon fenntartásának érdekében, gazdálkodni kell. Tőkét, kétkezi munkát kell befektetni a megújítható anyagi forrás, az erdő fenntartásába (az erdő művelésébe), hogy a létrehozott, létrejött termékek, anyagok (az erdő használata során) kitermelhetők, kivethetők legyenek. És egyre inkább kellenek az erdő eo ipso produktumai: a puszta erdőkép és nem mint puszta, erdőkép helyett, a levegő szűrője, a hőmérséklet kiegyenlítője, a talaj és levegő nedvességszabályozója, a levegő mozgásának és hőmérsékletének katalizátora stb.

Mostanság ennek a vidéknek sok lakója érzi úgy a látványból, hogy a megszokott erdőkép helyett a pusztaság köszönt rá. Zsámbékon a Ramos, Tökön Anyácsa környéke, Perbálon a Hajnár vidéke, délebbre a Telki-hegy és a Róka-völgy, a Nagy-Kopasz északi oldala, a Szarvas-árok és környéke, Budakeszin a Fekete-hegyek és a Naphegy déli lejtői (Telki út mente) vagy Páty határában a Rabecz-kanyar és a főút tájéka, Bián az Iharos és a Hosszúrét vonulata mutat eltérő arculatot a korábbiánál. A kitermelt, rendkívül magas arányban sarj eredetű, korhadó és az első világháború táján született idős állomány faanyagának gazdaságos hasznosítására, egyszersmind a stabilabb utóállomány természetes alapon történő létrehozására a mostani, a mi korunk-

ban érkezett el az idő. Van, ahol az öreg erdő képes volt teljesen megoldani az utódlást, van, ahol a makktermésre sem tudunk alapozni, ahol mesterségesen kellett gondoskodni az utódlásról. És csak akkor, annak tudatában kezdődött meg a fakitermelés, a látszólagos „erdőirtás”. Sokkoló is lehet a kép! Még a szakembert is megviseli! Ugyanúgy, mint megviselhetett kívülállót, avatottat nyolcvan, száz éve is. De kérem! Ezek a mostani erdők is születtek valahogy, valamikor. Ezek is voltak tíz meg tíz hektár irtás, pusztaság, elődeink életében. Ők is elmentek mellette, belekukkantottak, ha kíváncsibbaktak, meg lehet, óvatosabban, mint mi, akik nem ritkán céltalanul taposunk, vagy nagyon is tudatosan nagy népi hulladékgyűjtőnek avatjuk. Lépjenek be velem, mellettem, akár nélkülük is ezekbe a kiterjedt, mindannyiunk szülőszobájába! Higgyék el: új erdő születésének lehetnek tanúi, sok esetben állékonyabb, talán látványosabb jövőt sejtet az újszülött, mind az elődje volt. És amíg rendes szülőszobán az apás szülés dívik, hát kérem, jöjjenek a feleségek is: sajátos anyás szülésnek lehetnek tanúi széles vidéken. A látszólagos fűtengerben, a cserjék sokszínű társaságában hol a bokánkat, hol a térdünket simítják már a cser- és tölgycsemeték. Évről évre nyújtóznak, a munkások hat-nyolc éven át dajkálják, segítik őket, és akkor még mindig csak a vállunkig érnek. A társaink ekkor szegődnek. Mint a kamaszgyerekeink, alakjuk, rezdülésük, képességük ekkor ötödik emlékeink közé. Egyetemes örömünk ők, fiatalon ugyanúgy, mint öreg korukban, csak kevesebbet látunk, érzékelünk belőlük most, a fűből. Biztosan tudunk lelkesedni értük ugyanúgy, ahogyan apáink, nagyapáink tették.

Azt talán csak a rend kedvéért érdemes megjegyezni, hogy a Parkerdő Rt. Budakeszi Erdészete is, az állami érdekeket rögzítő, 10 évenkénti megújított üzemtervek (erdőtervek) alapján végzi a szakmai munkáját, éves engedélyeztetések és ellenőrzések mellett. Törekedve arra, hogy az erdőkkel együtt élő közösség ezen a csodálatos vidéken, a lehető legkisebb akadályoztatás mellett élvezze az erdő számtalan adományát.

Apatóczy István
(Keszű Budántúl)

Dr. Tóth János és Kovács Jenő erdőmérnök is beszédet mondtak a találkozón. Tóth János röviden ismertette a francia kopárfásításban végzett kutatói munkásságát és a magyar erdészekkel kialakított kapcsolatát.

(*Jó lenne, ha a Tóth János nevéhez kötődő és már több éve döcögő cédrusprogram nagyobb sebességre kapcsolhatna.*)

Dinószív Dél-Dakotából

Amerikai paleontológusok olyan dinómaradványt tártak föl, amelynek a szíve alkalmas volt a további tanulmányozásra. A 66 millió éve élt kis termetű, növényevő Thescelosaurus mellkasát számítógépes rétegröntgenzéssel vizsgálták meg, és megállapították, hogy jobban hasonlít a madarak és az emlősök szívére, mint a krokodilokéra vagy más hüllőkére. Ez megerősíti azt a feltevést, hogy a dinoszauruszok a mai madarak előfutárai.

(*Élet és Tudomány*)

„Mi júniusban meg nem nő,
az bizony csak tízre kellő”
Népi mondóka

Júniusi üzenet

*Elmúlt már a heje-buja erdőn – mezőn,
az árnyas fészkekben kopogtat az élet.
Elérbetellenül magaslik a kék fűm,
csörgedező éren úsznak el a fények.*

*Gomolygó felbőcskék eziüst vitorlákat
bontanak balkán a mérhetetlenségben.
Lelkemre bölklászó, kósza virágillat
telepedik lágyan, vágy-részegítően.*

*Pillangók bintáznak virágos réteken,
a földnek szíve már melegebben dobog;
Kakukok is flótáznak valahol a völgyben:
élet köszönetét zengi sok kis torok.*

*Áldott vetés zsendül – Magvető vetése –
a búsosan zöld fű bajlongva leng pubán.
Öreg utak szélén, napfényben lebegve,
bóbiskol álmosan mézcsepp az akácján.*

*Kő és a vas kiált: fenik már a kaszát,
dől a barmatos fű rendre a dűlőben;
Subintások nyomán nő a világosság,
szénaillatot sző nyár a levegőben.*

Nyiri Attila